

Univerzita Palackého v Olomouci

Fakulta tělesné kultury

SCREENING KOMPONENT HERNÍ ÚSPĚŠNOSTI V SOUTĚŽI U HRÁČEK
MLADŠÍHO ŠKOLNÍHO VĚKU V BASKETBALU

Diplomová práce

(bakalářská)

Autor: Veronika Hanudel'ová

Fakulta tělesné kultury, Aplikovaná tělesná výchova

Vedoucí práce: prof., PhDr. Hana Válková, CSc.

Olomouc 2013

Bibliografická identifikace

Jméno a příjmení autora:	Veronika Hanudel'ová
Název diplomové práce:	Screening komponent herní úspěšnosti v soutěži hráček mladšího školního věku v basketbalu
Pracoviště:	Katedra aplikovaných pohybových aktivit
Vedoucí diplomové práce:	prof., PhDr. Hana Válková, CSc.
Rok obhajoby diplomové práce:	2013

Abstrakt:

Moje bakalářská práce je zaměřena na měření výkonové motivace. Jedná se o testování hráček basketbalu mladšího školního věku, tedy 6-11 let, ve dvou odlišných městech. Tým z Olomouce tvoří 27 hráček, druhý tým z Lipníku nad Bečvou 13 hráček. Oba týmy hrají stejnou soutěž, okresní přebor mladších žákyň. Ke zjištění hodnot výkonové motivace byl užit standardizovaný dotazník D-M-V. Dále jsem zjišťovala a porovnávala i jejich fyzickou zdatnost, basketbalové dovednosti, intelektový potenciál a osobnostní charakter. Díky všem testům jsem potvrdila vyšší výkonovou motivaci a lepší fyzickou zdatnost i basketbalové dovednosti u týmu z Lipníku nad Bečvou, který pravidelně vyhrává zápasy proti Olomouci. Intelektový potenciál velký rozdíl neprokázal. Hráčky Lipníku nad Bečvou jsou v průměru věkově starší a herně vyspělejší, ale u Olomouckých hráček výsledky jasně ukazují pozitivní budoucnost a blížící se úspěchy.

Klíčová slova: Basketbal, pohybová aktivita, výkonová motivace, osobnost sportovce,
věk 6-11 let

Souhlasím s půjčováním diplomové práce v rámci knihovních služeb.

Bibliographical identification

Author's first name and surname:	Veronika Hanudel'ová
Title of the master thesis:	Screening of game's success components of basketball players at prepubescent age
Department:	Department of adapted physical activity
Supervisor:	Prof., PhDr. Hana Válková, CSc.
The year of presentation:	2013

Abstract:

This thesis is focused on measuring achievement motivation of the players at a younger age. It's a test for basketball players in school age 6-11 years, in two different cities. The Olomouc team consists of 27 players, the second team from Lipník nad Bečvou is consisted of 13 players. Both teams play in the same competition, the young girls district championship. To determine the levels of achievement motivation was used standardized questionnaire D-M-V. I also examined and compared their physical fitness, basketball skills, intellectual potential and personal character. Thanks to all the tests I confirmed the higher achievement motivation, improved physical fitness and basketball skills in a team of Lipník nad Bečvou, which regularly wins the matches against Olomouc. Intellectual potential didn't show much difference. The players of Lipník nad Bečvou are on average older age and more advanced in a game, but results of Olomouc team clearly show a positive future and upcoming success.

Keywords: Basketball, physical fitness, achievement motivation, personality of athlete,

age 6-11 years

I agree the thesis paper to be lent within the library service.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracovala samostatně pod odborným vedením Prof., PhDr. Hany Válkové, CSc., uvedla jsem všechny použité literární i odborné zdroje a dodržovala zásady vědecké etiky.

V Olomouci dne 12. 8. 2013

.....

Děkuji Prof., PhDr. Haně Válkové, CSc., za lidský přístup, vědeckou otevřenost a čas věnovaný společné práci. Dále trenérům obou týmů za trpělivost a hráčkám za výbornou spolupráci.

OBSAH

1 ÚVOD	8
2 SYNTÉZA POZNATKŮ	9
2.1 Charakteristika mladšího školního věku	9
2.1.1 Tělesný a motorický vývoj	9
2.1.2 Sociální vývoj	9
2.1.3 Rozumový vývoj	9
2.2 Charakteristika basketbalu	10
2.2.1 Basketbal v mladším školním věku	10
2.3 Motivace a její charakteristika	11
2.3.1 Sportovní motivace	13
2.3.2 Vnitřní motivace	13
2.3.3 Vnější motivace	14
2.3.4 Motivační struktura	14
2.4 Osobnost sportovce	15
2.5 Osobnost trenéra	16
3 CÍLE A VÝZKUMNÉ OTÁZKY	18
3.1 Záměr a strategie práce	18
3.2 Hlavní cíle bakalářské práce	18
3.3 Výzkumné otázky	18
3.4 Úkoly a postup	18
4 METODIKA	20
4.1 Charakteristika výzkumného souboru	20

4.2 Sběr dat	20
4.2.1 Testy tělesné zdatnosti	20
4.2.2 Testy basketbalových dovedností	22
4.2.3 Dotazník motivace výkonu (D-M-V)	25
4.2.4 B – J.E.P.I. osobnostní dotazník	25
4.2.5 Ravenův test progresivní matice	26
4.3 Popis vlastního výzkumu	28
5 VÝSLEDKY	30
5.1 Somatická data	30
5.2 Výsledky testů tělesné zdatnosti	30
5.3 Výsledky testů basketbalových dovedností	32
5.4 Dotazník motivace výkonu (D-M-V)	33
5.5 B – J.E.P.I. osobnostní dotazník	34
5.6 Výsledky Ravenovy progresivní matice	35
6 DISKUZE	36
7 ZÁVĚRY	37
8 SOUHRN	40
9 SUMMARY	41
10 REFERENČNÍ SEZNAM	42
11 PŘÍLOHY	44

1 ÚVOD

Na začátku roku 2011 jsem byla oslovena jedním nejmenovaný olomouckým trenérem s žádostí o výpomoc na měření fyzické zdatnosti hráček basketbalu. Nabídka se mi zdála velice zajímavá a přijala jsem ji. Pár schůzek s tímto trenérem mě inspirovalo, abych napsala o celém výzkumu tuto bakalářskou práci. Nakonec vznikl vzor projektu, který hráčky testuje nejen po fyzické stránce, ale i psychické, obecně inteligenční a motivační. A to právě proto, že trenéři celkově (i trenéři mládeže) pracují jen s ukazateli zdatnosti a dovednosti ve vybraném sportu, ale psychickou stránku sportovce opomíjí. Výkonová motivace je jedním ze stěžejních předpokladů k dosažení vysokých výkonů, je nutné ji sledovat a kultivovat od dětství. Proto se má práce zabývat komparací výkonové motivace u dvou dívčích družstev. Oba týmy hrají soutěž mladších zákyň krajského přeboru. Chci zjistit, zda tým, který pravidelně zápasy vyhrává, má také vyšší hodnoty ve výkonové motivaci, než prohrávající tým. Nebo jestli vítězství spočívá i v jiných indikátorech, jako třeba fyzická zdatnost, dovednost, nebo intelektový potenciál hráčky. Proto v práci zahrnuji i testy fyzické zdatnosti a basketbalové testy, které slouží ke komparaci speciálních basketbalových dovedností hráček, jako jsou dribling se změnou směru, střelba z místa, střelba v pohybu.

První část práce jsem věnovala teoretické stránce problému, objasnění užívaných pojmů pomocí publikací, které se této práci týkají. Začala jsem popisem věkového období hráček a souvislostí emoční stránky osobnosti a vztahem ke sportu na úrovni jejich soutěže. Krátce jsem seznámila čtenáře s pravidly basketbalu a basketbalem, který je pro tuto věkovou skupinu charakteristický. Dále jsem se zaměřila na tolik důležitou část a to motivaci. Od známých odborníků v tomto oboru jsem rozepsala, jak různě vnímají definici motivace. Na žádost obou trenérů jsem poslední podkapitoly věnovala osobnosti sportovce a osobnosti trenéra a jeho možnému ovlivňování osobnosti hráče.

Druhá část seznamuje s jednotlivými družstvy, vlastními testy, průběhem testování a v neposlední řadě samozřejmě s dosaženými výsledky a z nich vyplývajícími závěry.

Z předešlého je jasné, že se jedná o komparativní práci s analyticko-syntetickou částí. Práce vznikla díky mému zájmu o tento sport a orientaci na trenérskou činnost.

2 SYNTÉZA POZNATKŮ

2.1 Charakteristika mladšího školního věku

„Jako mladší školní období označujeme zpravidla dobu od 6-7 let, kdy dítě vstupuje do školy, do 11-12 let, kdy začínají první známky pohlavního dospívání i s průvodními psychickými projevy“ (Langmeier, Krejčířová, 1998, 117).

2.1.1 Tělesný a motorický vývoj

Rozdíly ve výšce a v hmotnosti jsou u chlapců a dívek v tomto období malé. Na konci období v důsledku dřívějšího nástupu dospívání, bývají dívky z pravidla větší. Osifikace ještě není dokončena. Kostí se vyznačují pružností. Dechová i srdeční klidová hodnota je vyšší, ale s růstem dochází ke snížení. Děti při zatížení hyperventilují ve srovnání s dospělými, ale poté se méně, a proto jsou i méně náchylné k dehydrataci, naopak jsou náchylnější k přehřátí (ve velkých vedrech).

„Z hlediska pohybového vývoje je tato věková kategorie charakterizována vysokou spontánní pohybovou aktivitou. Nové pohybové dovednosti jsou lehce a rychle zvládnuty, ale mohou mít jen malou trvanlivost, při méně častém opakování jsou rychle zapomenuty“ (Perič, 2008, 25). Děti se učí snadno a rychle na základě demonstrace a jednoduché instrukce. Typickými rysy sportovní přípravy v tomto období je vysoká intenzita zatížení v krátkém čase a častějšími přestávkami. Stejně tak důležitá je i pestrost a všestrannost cvičení, využití všech možných pomůcek k dokonalé modifikaci cvičení, tak aby byla zajímavá a děti zaujala.

2.1.2 Sociální vývoj

Významný vliv má vstup dítěte do školy, tvorba nových vztahů a plnění další sociální role (role žáka, spolužáka). Je to důležité období socializace, kdy se děti druží do skupinek a mají mezi sebou tajemná kamarádská spojení. První školní povinnosti vyvolávají i první zátěž na žáka, aby se s ní vyrovnal, rozvíjí copingové strategie. Rodiče by měly stát za pevným rodinným zázemím, měly by být zdrojem podpory a bezpečí pro dítě. U dětí v tomto věku převládá optimistický pohled na svět.

2.1.3 Rozumový vývoj

Podstatně se rozvíjejí schopnosti, paměť a herní myšlení. Formuje se osobnost. „Psychologové toto období nazývají také jako období “střízlivého realismu“ (Langmeier,

Krejčířová, 1998). Myšlení postupně přechází od konkrétního k abstraktně logickému (Mazal, 1990). Díky povinné školní docházce je dítě nuceno přejít z bezděčného vnímání na vnímání cílevědomé, aby se během hodiny dokázalo soustředit a udržet pozornost. Škola a veškeré školní úkoly intenzivně stimulují a rozvíjí paměť žáka.

2.2 Charakteristika basketbalu

Basketbal bezpochyby patří k jedné z nejznámějších a nejrozšířenějších her na světě. Ať už je to způsobeno otevřeností hry, může ji hrát kdokoli, tak určitě ji nejvíce proslavila slavná americká NBA a hráči, kteří předvádí nejvyšší možnou úroveň této hry a nadlidské výkony. Hráči se vyznačují rychlými starty a během na krátkou vzdálenost, rychlými změnami směru a smyslem pro rytmus, díky kterému mohou sladit dribling s chůzí, během, přihrávkami, ale i různými manévry, které jim pomohou při uvolňování s míčem, zmatení soupeře a rychlému úniku ke koši.

Stručná pravidla – basketbal hrají dvě družstva o 5 hráčích. Hřiště má obdélníkový tvar o rozměrech 28 x 15 metrů. Na hřišti jsou dva koše ve výšce 3,05 metrů. Cílem hry je vhodit míč do soupeřova koše. (Pravidla basketbalu 2010, Oficiální výklad, 2010). V roce 2000 byla pravidla pozměněna pro zvýšení divácké atraktivity a zrychlení celé hry. Byly změněny časy na 4 x 10 minut a zkrátila se doba pro útočné akce z 30 na 24 sekund. Místo roszkoků se družstva střídají v držení míče.

Faktorů, které ovlivňují hru, je hned několik. Mezi somatickými, kondičními, taktickými a technickými faktory bych ráda zvýraznila i ty psychické. V basketbalu jako v každém dalším týmovém sportu a sportu obecně, je důležitá koncentrace a pozornost, předvídatost, tvořivost a flexibilita okamžitě řešit vzniklé problémové situace na hřišti. Velký význam má anticipace neboli předvídání vývoje hry. Anticipace je velmi podmíněna znalostmi a zkušenostmi hráče, jeho herní inteligencí, periferním viděním, schopností rychle reagovat a dalšími. Všechny tyto pojmy by se dali do laického jazyka přeložit jako “umění vidět a číst hru, cit pro hru“.

2.2.1 Basketbal v mladším školním věku

V tomto věku se nedá velmi mluvit ještě o basketbalu, jaký známe z televize nebo prvotligových soutěží. Žákovské soutěže se zaměřují na všestrannou fyzickou přípravu hráčů, obratnost a technickou práci s míčem a taktický pohyb hráčů po hřišti bez míče. Mladí hráči si rovněž zvykají na pojem tým, nikoliv jedinec a začínají chápat, že jen po zapojení všech hráčů

na hřišti a vzájemné podpoře mohou vyhrát. Je pravdou, že v tomto útlém věku se dají rozpoznat první talenty, kteří bývají tahouny v týmu a častokrát také kapitáni. Nemělo by se k nim však přistupovat jinak než k ostatním hráčům.

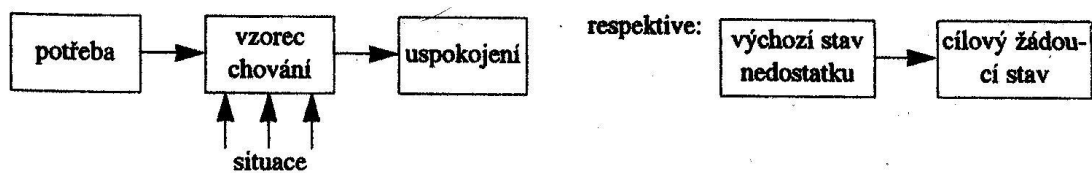
„Odborníci, kteří se zabývají problematikou sportovní přípravy dětí a mládeže, důrazně u této věkové kategorie varují před aplikací tréninkových a soutěžních postupů dospělých“ (Velenský a Karger, 1999, 95). Dále upozorňují, že takový velký tlak může mít na dítě opačný efekt, a to ztrátu zájmu o daný sport či sportování vůbec.

„Etapu sportovní přípravy, zhruba ve věku 6, 7-10 let, je počáteční etapou sportovního tréninku s důrazem na všestranný tělesný a psychický rozvoj dětí a zvyšování jejich zájmu o pohybové aktivity obecně“ (Velenský a Karger, 1999, 95). Doplnila bych toto tvrzení tím, že je nutné zahrnovat do tréninkových jednotek hry. Základem každé sportovní přípravy jsou hry na rozvíjení pohybových schopností mladého sportovce, který se při aktivitě baví, ale trenér zároveň ví, že se dál rozvíjí a zlepšuje po fyzické i psychické stránce. Soutěživá a obsahově pestrá forma cvičení je v tomto období nejúčinnější.

2.3 Motivace a její charakteristika

Pojem motivace pochází z latinského “movere” – hýbat, pohybovat, značí skutečnost, že v lidské psychice působí specifické vnitřní síly – pohnutky, motivy, které činnost člověka směřují k určitému cíli. Motivace bývá nejčastěji charakterizována jako “souhrn pohnutek jednání“. Motivaci můžeme brát jako jev, který se u každého ve větší či menší míře objevuje, a nutí nás dosahovat našich cílů a stanovovat si cíle další a těžší. Způsob chování souvisí se situací.

Velmi výstižná je tato definice: „Motivace je proces psychické regulace, na němž závisí směr lidské činnosti, jakož i množství energie, kterou je člověk ochoten obětovat na realizaci daného směru ... motivace je vnitřní proces podmiňující úsilí dospět k určitému cíli“ (Reykowski in Nakonečný, 1998, 455). Doplnila bych toto tvrzení i schématem.

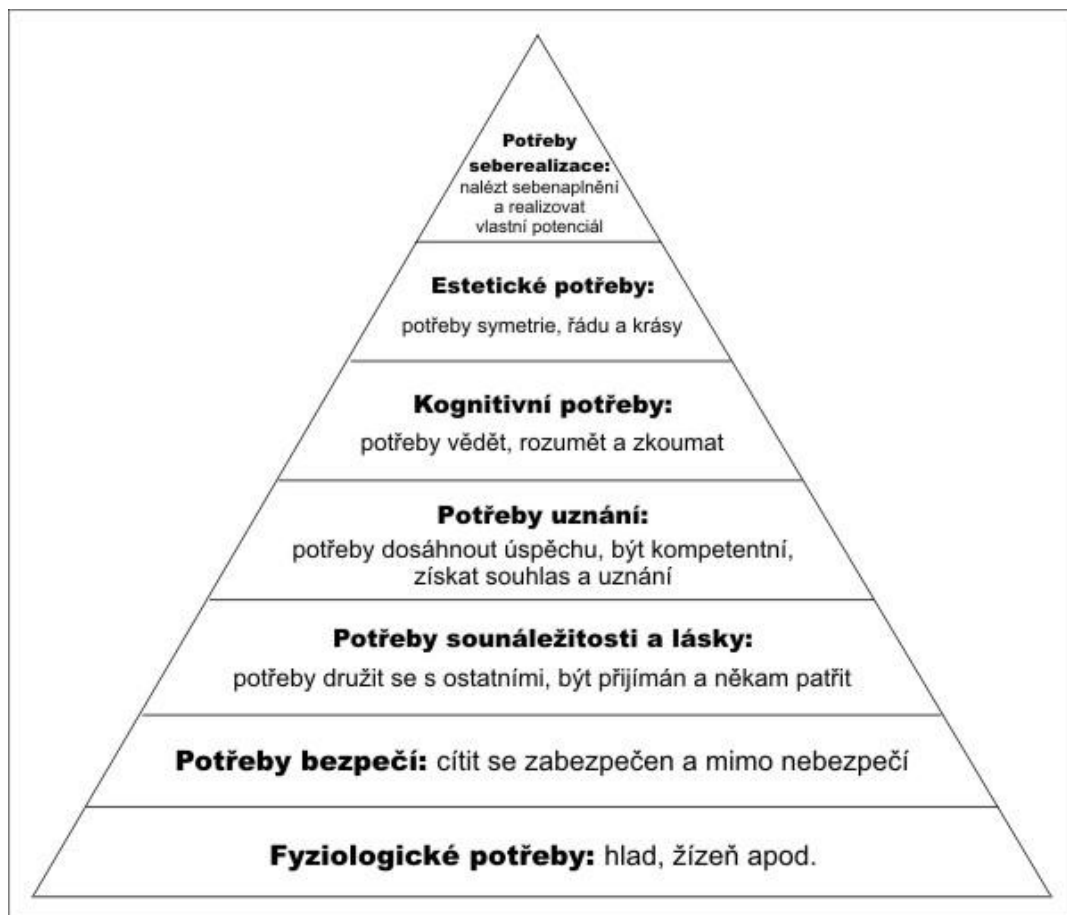

Obrázek 1. Schéma uspokojování potřeb (Nakonečný, 1998, 455).

„Motivace je v psychologii problematický pojem, velmi obtížně definovatelný. V mnoha podobách různé definice připomínají “hypotetické hybné síly v duševním životě člověka“ (Ryba, 1998, 112). Vnější projevem motivace je zvýšené úsilí, vytrvalost a odhodlání dosáhnout stanoveného výsledku. Fontana (1997) říká, že motivace je založena na motivech přežití a uspokojení základních pudů jako jsou hlad, žízeň, strach, chtíč a další.

Za zdroje motivace považujeme impulzy z nitra člověka, nebo incentive (podněty a stimuly) z jeho blízkého okolí.

Nejnámější model teorie motivace sestavil Maslow.

Obrázek 2. Maslowova hierarchie potřeb (Fontana, 1997, 215).

Já se ovšem zaměřuji na motivaci k úspěchu ve sportu, tedy na naplnění potřeby sebenaplnění a seberealizace, která je až na vrcholu Maslowovi pyramidy. Jak se shodují Slepíčka, Hošek a Hátlová (2009) „Prožívání radosti z pohybu je nezbytnou podmínkou sportování, nejen zájmového, ale i profesionálního, které se psychologicky (motivačně) dostává na úroveň práce, nebo zdravotního, které může mít povahu doplňku léčby“.

2.3.1 Sportovní motivace

Ve sportovní psychologii je motivace charakterizována jako soubor vnitřních a vnějších pohnutek, které usměřují jedince k dosažení vytyčených cílů. Další důležitou součástí motivace ve sportu je způsob a úsilí jedince (Weinberg, Gould, 2003).

Vágnerová (2004) vyzdvihuje u sportovců touhu po sebe prosazení a dosažení úspěchu, která se většinou nenaplní a sportovec si projde velkým počtem selhání. Ale i takovéto selhání se dá považovat za motivující a formující osobnost.

Při úvahách o sportovní motivaci se ukazuje účelné dělit ji na motivaci soutěžní a tréninkovou. Soutěžní motivace nepředstavuje zpravidla takový problém. Působí zde autonomní motivy sportovního boje a vliv přímých důsledků sportovního umístění. Nadměrná soutěžní motivace vzniká jako důsledek vysoké odpovědnosti za výkon, vedoucí k patogenně působící úzkosti, před soutěžním stavům extrémní intenzity a k psychickým stresům, v případě, že výkon je proti předpokladům provázen nepříznivými okolnostmi (Hošek, 1985, 12).

Hošek se společně se Slepíčkou a Hátlovou (2009) shodují, že v dnešní době se sportovní motivace redukuje jen na peněžní hodnocení, což určitě není správně. Každá situace tvoří možnost úspěchu a možnost selhání a právě motivace nás vede k úspěchu a zvyšuje strach ze selhání, kterému se snažíme vyhnout.

2.3.2 Vnitřní motivace

Vnitřní motivace provází sportovce a podporuje ho v aktivitě, aniž by očekával odměnu či materiální ocenění. Sportovec dělá veškerá cvičení pro své vnitřní uspokojení, snaží se zlepšovat a překonávat sám sebe. Nepotřebuje druhého, aby ho do aktivity nutil a povzbuzoval ho. Sport samotný je pro něj dostatečně jedinečný a natolik zajímavý, že se mu

věnuje z vlastní iniciativy. Dalo by se spekulovat, zda sportovci s vnitřní motivací mohou dosáhnout většího úspěchu, než-li talentovaní sportovci s vnější motivací.

2.3.3 Vnější motivace

Od vnitřní se liší tím, že se zaměřuje na vnější cíle, které zahrnují materiální ocenění nebo pochvalu. Nemají nic společného s vnitřním uspokojením sportovce. „Neradostný sport zpravidla nemá dlouhé trvání“ (Slepička, Hošek a Hátlová, 2009, 72).

2.3.4 Motivační struktura

Fontana (1997) dělí motivaci na intrinsickou a extrinsickou a podpírá své tvrzení dalšími odborníky jako je např. Heckhausen, Atkinsonová. Zjednodušeně řečeno intrinsická motivace je spojena s takovou činností, která člověka vnitřně uspokojuje. Extrinsická přichází z vnějšku. Je motivovaná např. finanční odměnou.

Hlavní vliv, který určuje vývoj motivace u sportovce, nesouvisí pouze s vnějšími motivačními faktory, ale také s věkem a výkonností sportovce. Vývoj motivace u sportovce má 4 stádia (Válková, 2012). První stádium: Prvotní pohybová expanze – jedná se o věkové skupiny cca do 10 let. Projevuje se v mládí sportovce, kdy jeho aktivita není zaměřena na jeden konkrétní sport či zájmovou činnost, ale naopak se vyznačuje všestranností, pestrostí a velkým aktivním zkoumáním okolního světa, v dětství bývá tato aktivita tlumena různými zákazy a příkazy. Tato etapa je v celku ovlivněna mnoha vnějšími faktory, jako je vliv rodiny a celkové rodinné zázemí, finančními a časovými možnostmi rodičů, nebo vzdáleností sportoviště od místa bydliště. Druhé stádium: Výběrové sebeuplatnění je období, kdy motivace závisí na úspěchu či neúspěchu jedince v daném sportu, ale primární podnět je stále v potřebě pohybu a seberealizace (být potřebný pro tým), výkonnost se v tomto období stále zvyšuje. Začíná třídění sportů a zaměření se na jeden konkrétní. Spadají sem věková období žactva a dorostu. Kariéru sportovce stále do značné míry ovlivňují hlavně rodiče. Válková (2012) jasně upozorňuje, že není potřeba urychlovat materiální hodnoty, ekonomické a sociální zvýhodnění v tak mladém věku. Třetí stádium: Stabilizace (sportovního mistrovství), týká se dospělého věku, kdy sportovec je již zkušený a je vázán profesionální smlouvou. Sportovec je motivován nejen libostí, ale hlavně touhou po vítězství, zvyšováním vlastní výkonnosti, společenským zviditelněním, reprezentací. Výkonnostně roste až do možného maxima jedince. Trenér je pro něj hlavní autoritou a nejvíce ho ovlivňuje v jeho kariéře. Pokud si navzájem nesesednou, může dojít ke změně trenéra, nebo přestupu hráče do jiného

týmu. Poslední stádium: Involuce souvisí s dosažením maximální sportovní výkonnosti a většinou odchodem z profesionálního sportu, přesto rozumový i citový vztah ke sportu přetrvává a může způsobit i návrat sportovce, někdy i několikanásobný, pokud se sportovec nedokáže s profesionální kariérou rozloučit a tým ho stále považuje za významnou posilu. Toto období je nejvíce prokázáno v psychické stránce hráče, který s nabitými zkušenostmi a anticipací během hry může velmi pomoci týmu, a někdy se tak vyrovnat jedincům, kteří mají lepší výkonnostní stránku, ale zkušenosti stále sbírají. Řadíme sem i sportovce v důchodu a sportující veterány (Válková, 2012).

2.5 Osobnost sportovce

Když mluvíme o osobnosti, mluvíme o individualitě s mnoha vlastnostmi a specifickým typem chování. Každá osobnost je souhrnem duševních a tělesných vlastností. Nemluvíme tedy o člověku jako jeho tělesné konstituci, nýbrž osobnosti s pocity a potřebami.

A tak jako všemu se snaží člověk dát nějakou soudržnou podobu, tak i osobnosti dokázali psychologové a pedagogové podle specifických rysů utřídit do skupin. Už staří Řekové a Římané rozlišovali čtyři typy osobností, a to cholerika, sangvinika, melancholika a flegmatika. Stejně tak se k nim přibližuje teorie H. J. Eysencka, který podle svého testu typologie osobnosti dělí lidi do čtyř skupin. Labilní extravert odpovídá cholerikovi, stabilní extravert odpovídá sangvinikovi, labilní introvert melancholikovi a stabilní introvert flegmatikovi (Fontana, 1997).

Jung zavedl termíny jako extraverze a introverze a odvodil si je podle toku energie. Extraverzi rozuměl člověka otevřeného, přátelského a komunikativního. Introverzi spojoval s uzavřeností, ostýchavostí a odtažitostí, tzv. dovnitř obráceného člověka (Miková, Stang, 2010).

Od toho se liší Websterova definice pro „extroverzi“ zní „společenský a otevřený“. Člověk, který je podle teorie typů „extravert“, se může chovat jako extrovert (tedy být společenský a otevřený), ale stejně tak může být tichý, nebo dokonce stydlivý. Rovněž introvert se může chovat jako extrovert, být družný a sociální, pokud má dobrou náladu, nachází se ve společnosti známých lidí či pokud se domnívá, že takové chování situace vyžaduje (Miková, Stang, 2010, 17).

Nakonečný (2009) ovšem zdůrazňuje, že ve sportu se zásadně setkáváme jen s extroverty a introverty.

Osobnost sportovce v mladším školním věku je ovlivněna, jako v každém vývojovém období, jeho temperamentem. Proto je pro trenéra vhodné se v této oblasti orientovat, aby mohl zvolit ideální postoj ke každému sportovci a nezpůsobil případně nevědomky pokles jeho motivace a ztrátu zájmu o sport.

2.6 Osobnost trenéra

Z mé dosavadní zkušenosti jsou trenéři mužského pohlaví více úspěšní. Dá se předpokládat, že je to způsobeno jejich přirozenou autoritou a dominancí. Beze sporu je ale dohání i trenérky, které jsou schopny vést své svěřence stejně dobře, co se trénování techniky a taktiky týče, plus jsou důslednější, pečlivější a citlivější v mezilidských vztazích.

K tomu, aby se stal člověk dobrým trenérem, musí podle Zákona 563/2004, §21 získat odbornou kvalifikaci:

- a) vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném magisterském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů tělesné výchovy a získáním osvědčení nejméně II. třídy trenéra příslušné specializace,
- b) vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném magisterském studijním programu ve studijním oboru tělesná výchova a sport a získáním osvědčení nejméně II. třídy trenéra příslušné specializace,
- c) vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném bakalářském studijním programu v oblasti zaměřené na tělesnou výchovu a sport a získáním osvědčení nejméně II. třídy trenéra příslušné specializace,
- d) vyšším odborným vzděláním získaným ukončením akreditovaného vzdělávacího programu vyšší odborné školy v oboru vzdělávání zaměřeném na sportovní tělovýchovné a pohybové činnosti a získáním osvědčení nejméně II. třídy trenéra příslušné specializace, nebo
- e) střední vzděláním s maturitní zkouškou získaným ukončením vzdělávacího programu středního vzdělávání nebo středním vzděláním s výučním listem získaným ukončením vzdělávacího programu středního vzdělávání a trenérskou školou tělovýchovných fakult vysokých škol a získáním osvědčení nejméně II. třídy trenéra příslušné specializace.

Hlavní role trenéra spočívá právě v reakci na úspěch či neúspěch mladých sportovců, mívají často problém s rozpoznáním úspěchu, nebo zlepšení hráče v nějaké činnosti a jeho

následným odměňováním. Pokud je trenér schopen přesvědčit sportovce o jeho schopnosti v daném sportu, sportovec zvýší své úsilí, motivaci a změní přístup. Naopak někteří sportovci bez dostatečné podpory trenéra si mohou vypěstovat negativní postoj k činnosti, a někdy i dokonce ztratí zájem o sportování úplně.

Tím, že trenér má určitou výchovnou zodpovědnost za své svěřence, je důležité, aby si uvědomil, že je i pro ně jakýmsi vzorem. Proto je nezbytné, aby se choval a jednal podle zásad, které své sportovce učí. Jinak nezíská jejich důvěru a úctu, nebude vhodným příkladem.

3 CÍLE A VÝZKUMNÉ OTÁZKY

3.1 Záměr a strategie práce

Záměrem této práce je posoudit, zda družstvo s vyšším postavením v žebříčku soutěže má také vyšší hodnoty výkonové motivace. Neopomíjí se ani hledisko dalších ukazatelů zdatnosti, dovednosti a intelektového potenciálu hráček, proto je celý projekt kvantitativního charakteru, zároveň komparativní, protože výsledky budou vyhodnoceny na základě srovnání dvou dívčích týmů.

3.2 Hlavní cíle bakalářské práce

Hlavním cílem práce je zjistit, které hodnoty z oblastí somatických předpokladů, celkové zdatnosti, intelektového potenciálu, výkonové motivace hrají úlohu při dosahování vyššího postavení v žebříčku soutěže. Konkrétně u žaček ve věku 7-11 let. Získat výsledky obou týmů vybranými diagnostickými nástroji z uvedených oblastí, výsledky vyhodnotit a srovnat.

3.3 Výzkumné otázky

- 1) Jaký tým má výhodu po somatické stránce družstva? Kolik měří nejvyšší hráčky jednotlivých družstev?
- 2) Který tým má vyšší výkonovou motivaci a anxiety brzdící?
- 3) Jaké jsou hodnoty emocionální stability – lability hráček, získané prostřednictvím osobnostního dotazníku B-J.E.P.I.?
- 4) Jaký je intelektový potenciál získaný prostřednictvím Ravenovi progresivní matice?
- 5) Jaké jsou hodnoty testů fyzické zdatnosti a basketbalových dovedností?
- 6) Která oblast (somatická, zdatnosti, dovedností, intelektového potenciálu, výkonové motivace) je výrazně zastoupena u týmu výše postaveného v soutěži?

3.4 Úkoly a postup

Úkoly, které pro mne z předchozího vyplývají, jsou jasné. V první řadě prostudovat si dokumentaci a informační zdroje k tématu. Připravit si koncept projektu s časovým vymezením pro realizaci v praxi. Seznámit se s jednotlivými kluby, trenéry, hráčkami a rodiči

hráček. Představit jim můj záměr a zdůvodnit podstatu celého projektu s výhodami pro oba kluby a hlavně trenéry, kteří získají nové informace. S trenéry probrat vhodnost cvičení i modifikovaných cvičení, které jsem vybrala z dostupné literatury, nebo získala z trenérské praxe (viz. 4.2.1 Testy tělesné zdatnosti, 4.2.2 Testy basketbalových dovedností). Zajistit i vhodné prostředí pro realizaci všech částí konceptu, jak během fyzických testů (vyhovující hala a dostupnost všech potřebných náčiní), tak při vyplňování dotazníků, aby to hráčky nepsaly v šatně na koleni. Poté časově rozvrhnout jednotlivé tréninky a zařadit na konci každého tréninku jeden dotazník. Zvládnou testování u obou týmů, snažit se o 100% účast hráček. Vyhodnotit výsledky a zaměřit se na data důležitá pro mou práci. Se získanými výsledky a závěry seznámit trenéry i rodiče (pokud mají zájem).

4 METODIKA

4.1 Charakteristika výzkumného souboru

Jedná se o hráčky basketbalu věkového rozpětí mladšího školního věku 7-11 let včetně. Oba týmy a hráčky se navzájem znají ze soutěžních i přípravných zápasů. Olomouc má početní převahu, 27 hráček v týmu, ale fyzické testy a testy basketbalových dovedností podstoupilo jen 23 z nich, zbylé 4 byly omluveny z důvodů dlouhodobé nemoci. Tým z Lipníku nad Bečvou tvoří 13 hráček (viz. údaje v kapitole 5 Výsledky – 5.1 Somatická data). Trenéři obou týmů se basketbalu a trenérství věnují dlouho dobu, výzkum se jim zdál jako ideální zpětná vazba a zároveň si ověřili některé domněnky o charakteru svých svěřenkyň.

4.2 Sběr dat

Pro získání potřebných dat jsem sestavila soubor testů. První oblast byla somatického charakteru, pro mě to znamenalo seznámení se s týmy a získání prvních informací o jednotlivých hráčkách. V této části je zahrnuto datum narození, výška a váha hráčky.

Další oblasti se týkaly výzkumu a sběru důležitých dat k této práci. První byly testy motorických schopností. Tyto testy jsem konzultovala s trenéry a vybrala modifikace testů pro tuto věkovou skupinu, sportovní zaměření hráček a hlavně do vnitřního prostředí, tedy do tělocvičny. Basketbalistky obou týmů absolvovaly testy motorických schopností, kam patřily testy jako rychlostně-vytrvalostní běh na čas "pyramida", hod basketbalovým míčem obouruč, skok snožmo, sed leh, přeskoky přes lavičku, hluboký předklon ve stoji, kliky a výdrž ve shybu. Dále testy basketbalové specializace: slalom na čas, trestné hody (proměněné z 10 pokusů), shuttle shot (30 s), dvojtakt (30 s).

Druhá část výzkumu byla písemnou formou, konkrétně vyplněním tří materiálů: Dotazník motivace výkonu (D-M-V), B - J.E.P.I. Osobnostní dotazník, Ravenovy progresivní matice.

4.2.1 Testy tělesné zdatnosti

Do této části patří testy motorické výkonnosti a tělesné zdatnosti, které jsem čerpala UNIFITtestu (6-60), od Měkoty, Koláře a kol. (1996), ale zároveň některé modifikovala pro potřeby vybrané skupiny hráček a jejich sportovního zaměření. UNIFITtest je heterogenní testovou baterií, která komplexně testuje tělesnou zdatnost jedince.

- 1) "Pyramida" – test rychlostně-vytrvalostního běhu. Hráčky startují po dvojicích, rychlostně podobné hráčky spolu. Test spočívá v pyramidovém běhu. První čára je čára trestného hodů, tam se hráčky dotknou a běží zpátky na startovní čáru, potom následuje čára středová, zase zpět na startovní, druhá čára trestného hodů, znovu startovní a poslední přeběhnou přes celé hřiště až na čáru koncovou a zpět na startovní. Měří se čas a test se neopakuje. Tento test jsem čerpala z trenérské praxe, ale dá se říci, že je modifikací člunkového běhu (Měkota, Kolář a kol., 1996). Je to klasické cvičení, které se využívá už v přípravném období mladých basketbalistek. Trénuje se hlavně kvůli změnám směru a rychlé akceleraci novým směrem, které se velmi uplatňují ve hře.
- 2) Hod míčem – Hráčka sedí na židli, úkolem je hodit co možná nejdál, ale zády se stále dotýkat opěradla židle a hod musí být proveden basketbalovým způsobem přihrávání. Tedy od prsou a obouruč. Hráčky měly tři pokusy, nejlepší z nich se zapisoval. Tento výkon ukazuje výbušnou sílu horních končetin, je čerpán z trenérské praxe.
- 3) Skok snožmo – Skok daleký z místa s odrazem snožmo. Test prověřuje explozivně silové schopnosti dolních končetin. Hráčky měly tři pokusy, nejlepší se zapisoval. Pokud hráčka dopadla s jednou nohou blíž a druhou dál, zapisoval se výsledek vzdálenosti k bližší noze. Tento test ukazuje míru výbušné síly dolních končetin.
- 4) Sed leh opakovaně – Hráčky si ve dvojicích fixovaly nohy a nahlas počítaly, já jsem sledovala, jestli se testovaná hráčka dotýká lopatkami země a lokty stehem, pokud to tak nebylo, započítala jsem trestné body, které jsem odečetla od celkového počtu. Celý test trval minutu a ukazuje dynamickou a vytrvalostní sílu břišních svalů (Měkota, Kolář a kol. 1996).
- 5) Přeskoky přes lavičku – Hráčky měly za úkol přeskočit lavičku co možná nejčastěji během 30s. Ze strany na stranu. Ukazuje explozivní sílu a vytrvalost dolních končetin. Tento test byl zařazen proto, že výskoky jsou v basketbalu časté a velmi důležité při podkošových soubojích a útočných akcích.
- 6) Hluboký předklon ve stoji – Měří flexibilitu hráčky. Hráčka stojí na lavičce a musí se dotknout špičky prstů lavičky, potom dosáhne výsledku nula. Pokud se nedotkne lavičky, počítá se to jako nedosah a pokus je zaznamenán v záporných

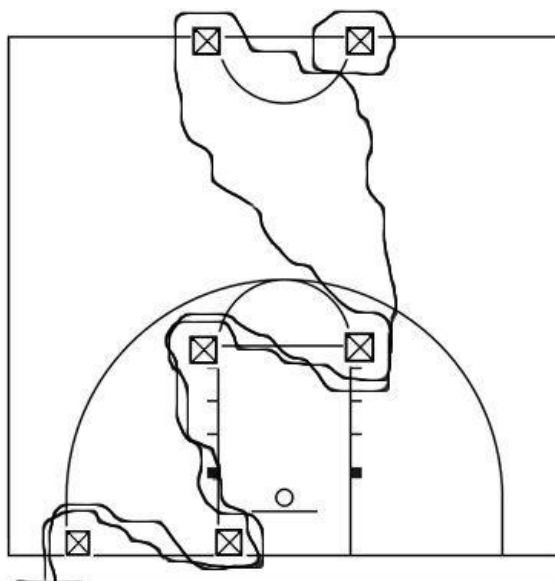
číslích, přesah v kladných. V hraniční poloze bylo potřeba vydržet 3 sekundy. Výsledky jsou zapsány v centimetrech. Modifikace testu z UNIFITtestu, kde se jedná o hluboký předklon v sedu.

- 7) Výdrž ve shybu – Zjišťuje sílu horních končetin. Hráčka se dostane na hrazdu (ve výši 180 cm) a zavěsí se nadhmatem tak, aby se nehoupala, a snaží se udržet co možná nejdéle. Test byl prováděn jen jednou a zapsané výsledky jsou v sekundách (Měkota, Kolář a kol., 1996).
- 8) Kliky – Hráčky měly povoleno dělat kliky tzv. dámské, na kolenou. Pod hrudník dostaly tenisový míček, kterého se musely dotknout, jinak klik nebyl platný. Hráčky musely klikovat bez pauzy jak nejdéle vydržely, jakmile se hráčka zastavila, zastavil se tím celý test. Zapisovaný výsledek je počet správně provedených kliků za sebou.

4.2.2 Testy basketbalových dovedností

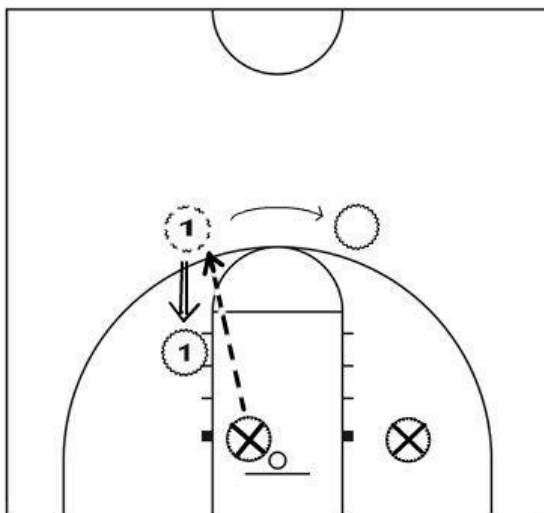
Tyto testy ukázaly schopnosti hráček při střelbě, vedení míče při driblingu, koordinaci a technické provedení pod tlakem. Všechny testy basketbalových dovedností jsou sestaveny trenéry tak, aby ukázaly zvládnutí jednotlivých basketbalových technik (střelba z místa) a jejich synchronizaci v pohybu (střelba v pohybu – dvojtakty, střelba po driblingu – shuttle shot, dribling a běh se změnou směru – slalom). Tyto testy mohou sloužit jako názorná ukázka pro trenéry žákovských družstev, nejedná se o jednoduchá cvičení, jsou technicky náročnější, pro některé hráčky až velmi náročné, se splněním měly značné problémy. Testy jednoznačně prokážou míru technického zvládnutí každého úkolu a trenér si může sám vyhodnotit pozorováním úroveň jednotlivých hráček.

- 1) Slalom – byl upraven podle obrázku č. 3, start i cíl byl na stejné straně, přesně 2 metry za čarou hřiště. U tohoto testu nešlo jen o rychlost, hráčky musely také prokázat orientaci v prostoru (nesledovat dribling, ale hřiště) a sladit rytmus driblingu s rychlostí běhu, tak aby neporušovali pravidlo o krocích.

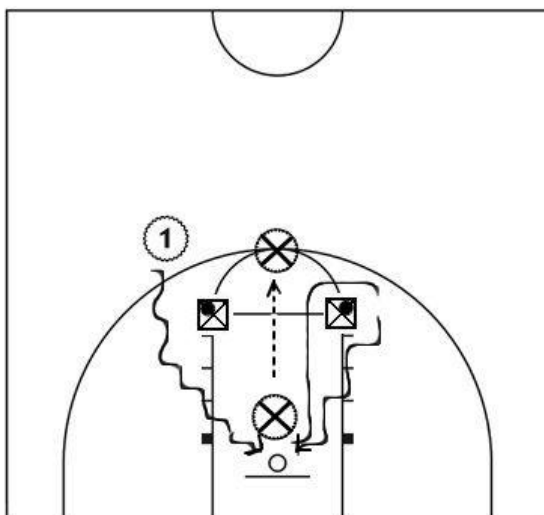
Obrázek 3. Názorné provedení slalomu.

- 2) Trestné hody – Hráčky střílejí z klasické vzdálenosti trestných hodů, mají 10 pokusů, zapisuje se počet proměněných košů.
- 3) Shuttle shot (viz. Obrázek č. 4) – Je speciální cvičení, při kterém hráčka (kruh s jedničkou), dostane od trenéra (na obrázku znázorněn jako kruh s křížkem uprostřed) přihrávku na území tříbodových hodů, pomocí 1-2 driblingů se přesune do dvojbodového území a střílí z výskoku. Po střelbě se vrací za trojbodovou hranici a přebíhá na druhou stranu, kde znovu dostává přihrávku od trenéra a cvičení se opakuje po dobu 30 sekund. Proměněné koše se počítají a zapisují jako konečný výsledek. Cvičení je těžké v tom, že si hráčka musí před střelbou srovnat nohy, tak aby plynule přešla do střelby a nenarušilo to její koordinaci. Další kámen úrazu může být v tom, že jsou ovlivněny přihrávkou od trenéra a také může jejich pozornost rozptylovat předešlá střela a tím se stane, že se nedostatečně soustředí na další. Druhý kruh s křížkem uprostřed znázorňuje pomocníka, který doskakuje míče a přihrává trenérovi, tak aby nepřekážely v průběhu testování. Toto cvičení tedy dokonale napodobuje prostředí během hry, kdy se v okolí hráčky objevují rušivé elementy, které potřebuje vyřadit a plně se musí soustředit na koš, tak aby úspěšně svou střelbu zakončila.

Obrázek 4. Schéma cvičení Shuttle shot.

- 4) Dvojtakty – Je klasické cvičení, které se učí jako základní zakončení pod košem. Hráčka se driblingem a následnými dvěma kroky dostane do bezprostřední blízkosti koše a zakončuje odrazem z jedné nohy. Na obou stranách trestných hodů jsou postaveny židle, kde jsou nachystány míče. Hráčka si míč sama bere a zahajuje útok na koš. Pod košem (kruh s křížkem) je doskakující hráč, který doskakuje míče a přihrává druhému, který vrací míče na židle (tyto pozice obstarávali trenér a asistent trenéra). Hráčka se snaží po dobu 30 sekund, co nejvíc krát úspěšně zakončit, proměněné koše se opět zapisují jako dosažený výsledek.

Obrázek 5. Názorné schéma cvičení pro zakončení dvojtaktem.

4.2.3 Dotazník motivace výkonu (D-M-V)

Výsledky tohoto testu se dělí do tří škál. Motiv výkonu, značený jako MV, anxiosita posilující výkon jako AV a anxiosita brzdící výkon AB. Test sestavili roku 1984 Pardel, Maršálová a Hrabovská na základě Hermansovy metodiky testu motivu výkonu (PMT). Dotazník obsahuje 52 položek a dotazovaný u každé z nich kroužkuje čísla 1-6 podle míry platnosti pro jeho osobu (1 = vůbec pro mne neplatí, 6 = zcela pro mne platí; viz. Příloha č.1). Pro motivaci výkonu je vyhodnoceno 24 položek, celkově znázorňují míru aspirační úrovně, vytrvalost a orientaci do budoucnosti. Anxiositu posilující výkon zahrnuje 10 položek a anxiositu brzdící výkon 17 položek z celkových 52. Výsledky se podle vyhodnocujících tabulek objevují ve třech číslech. Hrubý skór, T-skór a Sten. V mé práci jsem ke srovnání využila Hrubého skóru, který je nejpřesnější a Stenu, který má škálu 0-10, kdy výsledku 4-6 dosahuje běžná populace. Nižší, či vyšší výsledek ukazuje sílu určité škály.

4.2.4 B - J.E.P.I. Osobnostní dotazník

Neboli Eysneckův osobnostní dotazník pro děti (1994) je určen pro věk 9-14 let. Dotazník obsahuje 78 otázek. Eysneck předpokládá, že osobnost člověka je tvořena třemi dimenzemi: extroverzí – introverzí, neuroticismem a psychoticismem. Škála P znázorňuje psychoticismus, škála E – extroverzi, škála N – neuroticismus, škála L – L skór disimulaci.

Introvert působí jako uzavřený člověk, který vyhledává samotu a trvá mu dlouho, než se rozmyslí a začne jednat. Je velmi vážný a kontroluje své city (Smékal, 2002). Eysenck (1994) zase vyzvedl tento charakter jako velmi spolehlivý, který klade důraz na etické principy. Jedinec, který má vysoké skóre neuroticismu je většinou psychicky labilní, náladový se sklony k depresím. Charakterizuje ho přehnaná emotivita, lehce reaguje na malé podněty a dlouho se uklidňuje po silné emotivní reakci. Jeho velká socialita může vést až k iracionálnímu myšlení a chování (Smékal, 2002). Naopak jedinec s nízkým skóre ve škále neuroticismu reaguje jen mírně a pomalu. Rychle se vrací do rovnovážného stavu, má klidnou povahu beze sklonu trápit se (Eysenck, 1994). Vysoké skóre psychoticismu se u jedince projevuje malou přizpůsobivostí, neschopností vcítit se do druhého, má rád neobyčejné a výstřední věci, často způsobuje problémy a zesměšňuje ostatní. (Eysenck, 1994). U dětí se vysoké skóre psychoticismu vyznačuje problémovostí a zvláštností. Tyto děti jsou necitlivé ke svému okolí, lidem i zvířatům. Často také zlomyslné a agresivní, netrápí je pocity viny (Svoboda, Krejčířová a Vágnerová, 2001). Škála L měří snahu jevit se v lepší světle (disimulace), obzvláště v důležitých situacích. Jedince, který dosáhne nízkého skóre v této

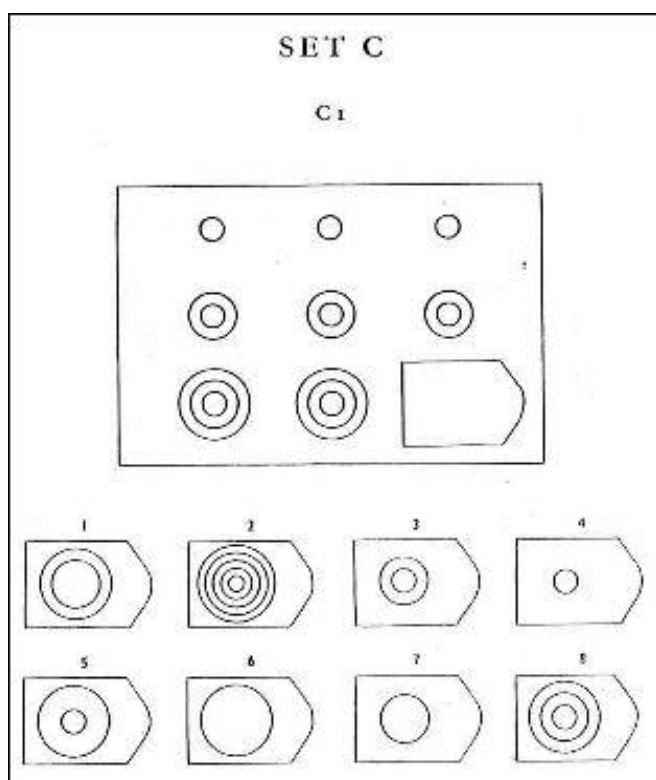
škále, můžeme považovat za lhostejného ke společenskému hodnocení a dá se považovat za znamení jeho slabé socializace. (Center, Kemp, 2003).

Závěrem by se dalo říci, že Eysenck tvrdí, že děti, které dosáhnou vysoké míry ve škálách P, E, N a nízké v L, mají prvky asociálního chování.

4.2.5 Ravenův test progresivní matice

Je jedním z nejrozšířenějších a nejužívanějších testů v psychologické praxi. Tuto matici vynalezl v roce 1936 John C. Raven. Test je neverbálního charakteru a měří obecnou inteligenci jedince, především logické usuzování, a schopnost vnímat vztahy a souvislosti mezi objekty. Matice je rozdělena do pěti setů: set A, B, C, D a E (viz. Obrázek 6.). Matice testují logický výběr geometrických obrazců, které správně doplní celý obraz. Test měří pouze dílčí část intelektových schopností. Samostatně věrohodně nevypovídá o celkové inteligenci člověka (Kohoutek, 2009).

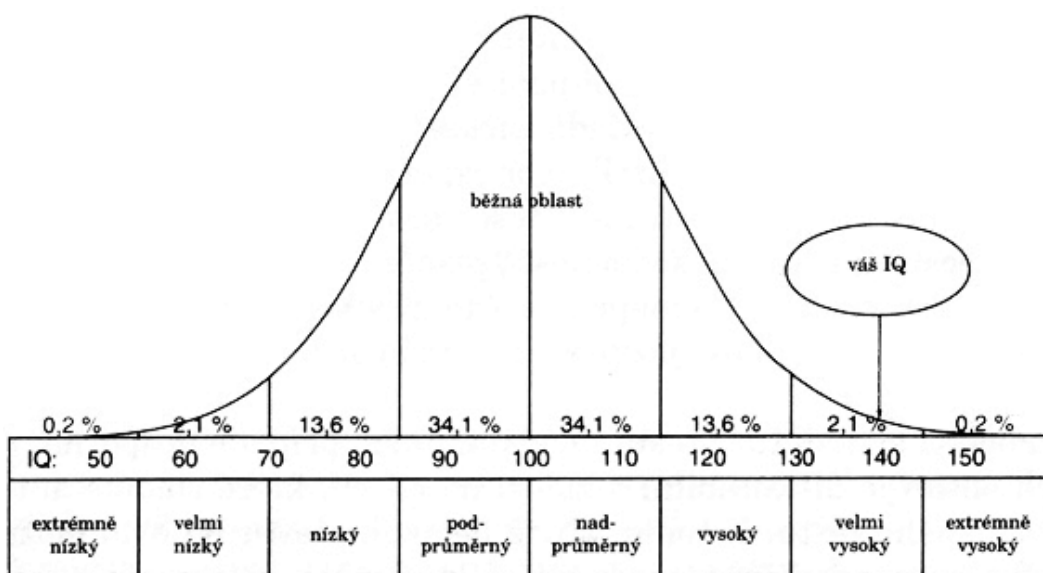
Obrázek 6. Ukázka typu úkolu v Ravenových maticích (Raven, 1977).

Atkinsonová et al. (1995) uvádějí rozčlenění do několika pásem, na základě dosažených skóre v testech inteligence (viz. Tabulka 1.).

Tabulka 1. Rozložení inteligence podle dosaženého skóru.

Skór IQ	Popisný název
130 a více	Vysoce vynikající (2,5% populace)
120-129	vynikající
110-119	lepší průměr
90-109	průměr (50% populace)
80-89	horší průměr
70-79	hraniční (MR)
55-69	lehká zaostávající
40-54	středně zaostávající
25-39	těžce zaostávající
0-24	hluboce zaostávající

Obrázek 7. Rozložení inteligence v populaci podle Gaussovy křivky (Praus, 2008).

Jednotlivé testy jsem vyhodnocovala podle jejich standardizovaných kritérií a zapisovala jednotlivé dosažené výsledky. Data jsem zapsala do tabulkového programu Microsoft Excel a dále s ním pracovala při vyhodnocování dat.

Vyhodnocená data jsem zpracovala do tabulek a grafů pro jasnou představu dosažených výsledků.

4.3 Popis vlastního výzkumu

Výzkum proběhl jen na zaregistrovaných hráčkách pod danými týmy a pod dohledem trenérů každého družstva. Před samotným zahájením výzkumu byli rodiče požádáni o souhlas s účastí dětí. Setkala jsem se jen s jedním nesouhlasem a odmítnutím rodiče, tato hráčka byla z výzkumu vyřazena, přesto na žádost trenéra testy fyzické kondice a basketbalové testy společně s týmem absolvovala. Zveřejněné výsledky jsou anonymní. Vše probíhalo ve sportovních domovských halách týmů v dny a časy běžných tréninků. Hráčky jsem vždy předem instruovala o daném cvičení a dohlížela na správnost provedení a dodržování daných kritérií.

Dotazníky výkonové motivace, osobnostního charakteru a test inteligence (Ravenovy progresivní matice) psaly hráčky Olomouce po tréninku ve školní třídě v ZŠ Fr. Stupky. V Lipníku nad Bečvou jsme uzpůsobili klubovnu ve sportovní hale ISŠE tak, aby mohly hráčky pohodlně sedět za stolem a nerušilo je okolí. Na začátku jsem vše vysvětlila, aby se hráčky v testech orientovaly a oba týmy měly stejné podmínky při vyplňování.

Tým z Olomouce prošel měřením jako první a to během dubna roku 2011. Tým z Lipníku nad Bečvou o měsíc později téhož roku. Dále je rozepsaný program jednotlivých tréninků, které jsem pod dohledem a souhlasem trenérů samostatně vedla.

Tým Olomouc:

11. 4. 2011 – Úvodní zahřátí a protažení.

1. Pyramida	5. Skok snožmo
2. Hod míčem	6. Sedy lehy
3. Přesah v předklonu	7. Kliky
4. Výdrž ve shybu	8. Přeskoky přes lavičku

Po tréninku následoval dotazník výkonové motivace.

18. 4. 2011 – Úvodní zahřátí a protažení. Basketbalové testy speciálních dovedností:

1. Slalom – na čas.
2. Trestné hody – počet proměněný z 10 pokusů.
3. Shuttle shot – proměněných za 30 sekund.
4. Dvojtakty – proměněných za 30 sekund.

Po tréninku dotazník osobnostního charakteru.

22. 4. 2011 – Doplnění chybějících cvičení a poslední písemný test Ravenovy progresivní matice.

25. 4. 2011 – Doplnění chybějících cvičení a testů dříve nepřítomných hráček.

27. 4. 2011 – Doplnění chybějících testů dříve nepřítomných hráček.

Tým Lipník nad Bečvou:

11. 5. 2011 – Úvodní zahřátí a protažení.

1. Pyramida	5. Skok snožmo
2. Hod míčem	6. Sedy lehy
3. Přesah v předklonu	7. Kliky
4. Výdrž ve shybu	8. Přeskoky přes lavičku

Po tréninku následoval dotazník výkonové motivace.

13. 5. 2011 – Úvodní zahřátí a protažení. Basketbalové testy speciálních dovedností:

1. Slalom
2. Trestné hody
3. Shuttle shot
4. Dvojtakty

Po tréninku dotazník osobnostního charakteru.

18. 5. 2011 – Doplnění chybějících cvičení a dopsání posledního písemného testu – Ravenovy progresivní matice.

25. 5. 2011 – Doplnění chybějících cvičení a testů dříve nepřítomných hráček.

5 VÝSLEDKY

5.1 Somatická data

Až po detailním pohledu na data jsem zjistila, že hráčky Lipníku nad Bečvou jsou v průměru o celý rok starší (a to i nejstarší hráčky z každého týmu mají stejný věkový rozdíl), tedy i vyspělejší a proto průměrné somatické aspekty týmu jsou vyšší. V Olomouci je hráček více než v Lipníku nad Bečvou, to ovšem můžeme připisovat tomu, že se jedná o krajské město, tudíž výběr a možnost začlenění nových posil je výrazně snazší, než ve městě s 8 240 obyvateli. Přesto somatických měření a všech fyzických testů se účastnilo 23 hráček z Olomouce, zbývající 4 byly omluveny z důvodu dlouhodobé nemoci.

Tabulka 2. Srovnání průměrných somatických dat týmů (viz. Příloha č. 4 a 7)

	Počet hráček	Věk	Nejstarší hráčka	Výška	Váha	Nejvyšší hráčka	Nejtěžší hráčka
Olomouc	23	9,1 let	10 let	139,2 cm	33,3 kg	149 cm	42 kg
Lipník nad Bečvou	13	10,4 let	11 let	147,1 cm	37,1 kg	165 cm	53 kg

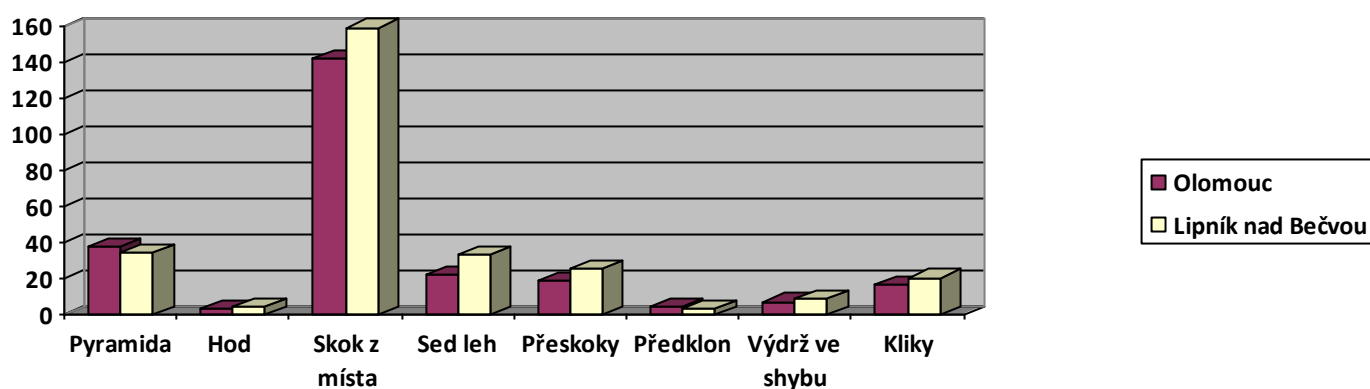
Nejvyšší hráčka z Lipníku nad Bečvou je zároveň také nejtěžší. V Olomouckém týmu se jedná o dvě rozdílné hráčky. Hráčky Lipníku nad Bečvou jsou průměrně vyšší, ale výškový rozdíl mezi pivotkami obou týmů je větší a to o celých 16 cm.

5.2 Výsledky testů tělesné zdatnosti

V této části srovnávám testy tělesné zdatnosti. Ve všech testech dosahují lepších výsledků hráčky Lipníku nad Bečvou. Je to jistě dáno tím, že jsou průměrně starší, tím pádem i silnější a rychlejší. Ale co se týká testu flexibility, hlubokého předklonu ve stoje, tam měly výsledek v průměru horší o celý jeden centimetr.

Tabulka 7. Výsledky testů fyzické zdatnosti

	Počet hráček	Pyramida (s)	Skok z místa (cm)	Hod (m)	Přeskoky přes lavičku (Σ)	Sed leh (Σ)	Předklon (cm)	Výdrž ve shybu (s)	Kliky (Σ)
Olomouc	23	38,1	142,1	3,7	19	22	4,5	7,1	16,5
Lipník nad Bečvou	13	34,7	159,5	4,3	30	33,2	3,4	8,8	20,5

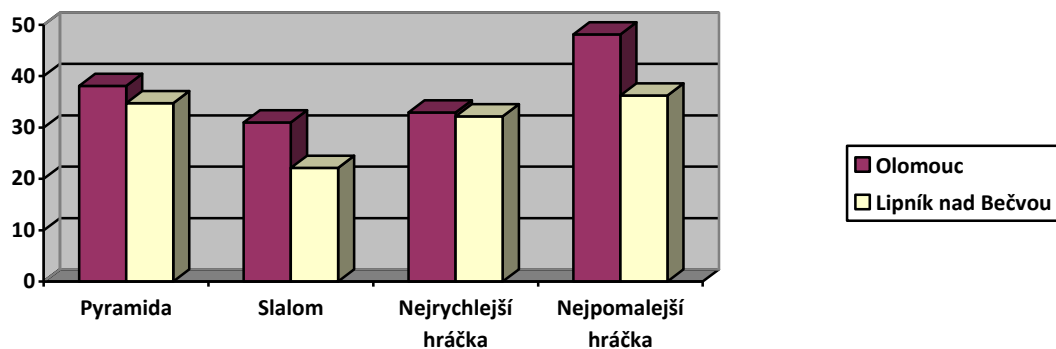

Graf 4. Porovnání testů fyzické zdatnosti

Dalším zajímavé výsledky vyšly v rychlostních disciplínách. Průměrně kratších časů dosáhly hráčky Lipníku nad Bečvou. Ale výsledky nejrychlejší hráček z obou týmů ukazují jen setinové rozdíly. Časy nejpomalejších hráček týmů ukazují velký rozdíl až o 11 sekund.

Tabulka 6. Výsledky testů rychlosti

	Pyramida (s)	Slalom (s)	Čas nejrychlejší hráčky týmu (s)	Čas nejpomalejší hráčky týmu (s)
Olomouc	38,1	30,99	32,92	48,10
Lipník nad Bečvou	34,7	22,14	32,18	36,24

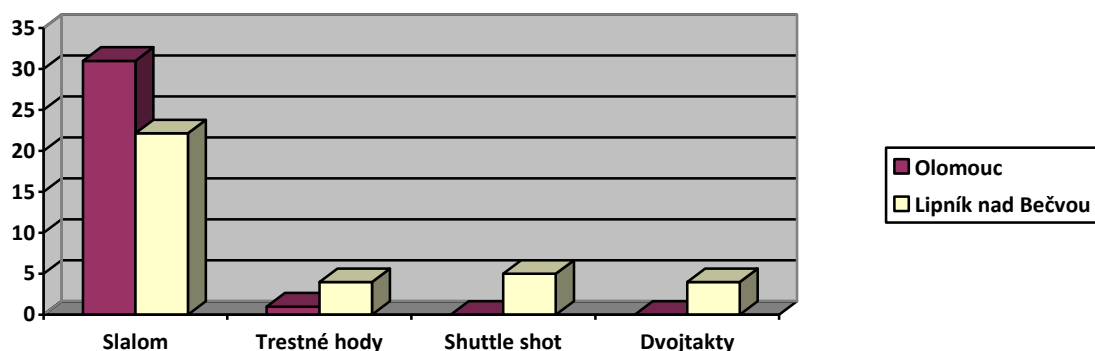
Graf 3. Výsledky rychlostních testů

5.3 Výsledky testů basketbalových dovedností

Z výsledků basketbalových dovedností je zřejmé, že hráčky Lipníku jsou herně vyspělejší a mnohem lépe zvládají techniku a práci s míčem. Rychleji dokázaly projít slalomovou dráhu, v trestných hodech mají také lepší bilanci a testy náročnější, jako Shuttle shot a dvojtakty byly velmi podprůměrné u Olomouckých hráček (viz. Příloha č. 5).

Tabulka 8. Průměrné výsledky testů basketbalové dovednosti obou týmů

	Slalom (s)	Trestné hody (Σ)	Shuttle shot (Σ)	Dvojtakty (Σ)
Olomouc	30,99	1	0	0
Lipník nad Bečvou	22,14	4	5	4

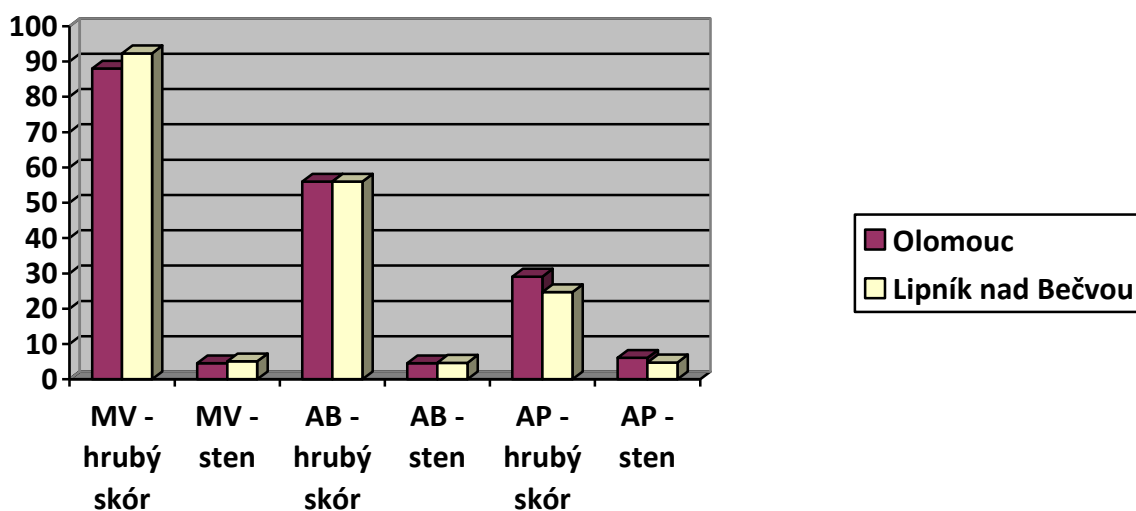
Graf 5. Grafické znázornění výsledků testů basketbalové dovednosti

5.4 Dotazník motivace výkonu (D-M-V)

Z grafického znázornění vidíme, že celková motivace výkonu (MV) u Lipníku nad Bečvou je o půl bodu vyšší, AB (anxiosita brzdící) se neliší a AP (anxiosita podporující) je vyšší u Olomouce. Vyšší výkonová motivace může hráčky hnát více k lepším výkonům a touze po vítězství. Vyšší anxiosita podporující u Olomouce by se dala do praxe vysvětlit tak, že situace mírného tlaku hráčky nesrazí na kolena, možná právě naopak by mohla fungovat jako “pohonný motor“.

Tabulka 3. Průměrné hodnoty výsledků výkonové motivace obou týmů

	Počet hráček	MV		AB		AP	
		Hrubý skór	Sten	Hrubý skór	Sten	Hrubý skór	Sten
Olomouc	27	88	4,6	56	4,6	29,1	6,1
Lipník nad Bečvou	13	92,3	5,1	56	4,7	24,7	4,8

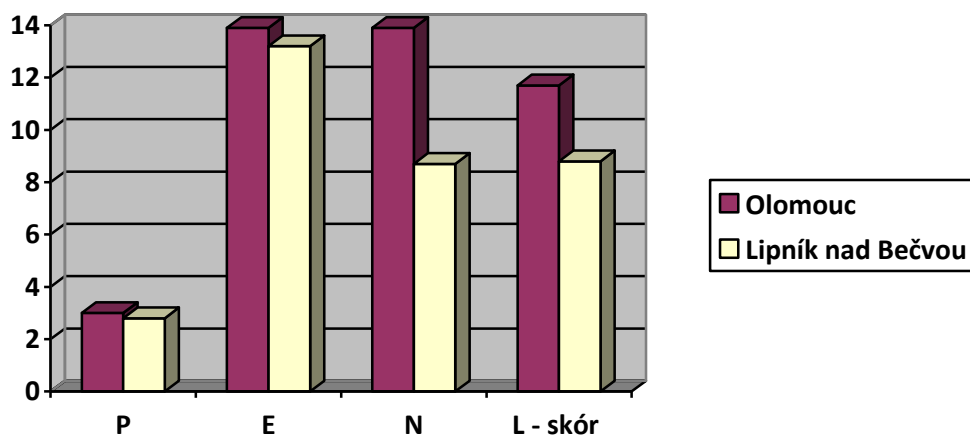
Graf 1. Grafické znázornění průměrných hodnot výsledků výkonové motivace obou týmů

5.5 B - J.E.P.I. osobnostní dotazník

Skóre ve škálách psychotocismu se liší jen o 0,2. V extroverzi je také velmi malý rozdíl 0,7. Ale zvýšené hodnoty ve škálách neuroticismu a L skóru mohou svědčit o neúplné zralosti hráček.

Tabulka 4. Výsledky osobnostního dotazníku

	P psychoticismus	E extroverze	N neuroticismus	L L skór
Olomouc	3,0	13,9	13,9	11,7
Lipník nad Bečvou	2,8	13,2	8,7	8,8

Graf 2. Výsledky osobnostního dotazníku

5.6 Výsledky Ravenovy progresivní matice

V tabulce je zapsán průměrný výsledek obou týmů, který se liší jen minimálně, ale čas, který týmy potřebovaly k vyplnění dotazníku, se liší o 15 min. Výsledky Ravenova testu jsou uvedeny v hrubém skóre – v bodech, kdy možné dosažené maximum je 60 bodů. Body jsem nepřeváděla do IQ kvocientu z důvodu ztráty určité informace a také z etického hlediska, aby hodnocení vyznělo “hloupější“ a “chytřejší“ tým. Rekordní čas, který potřebovala hráčka Olomouce k vyplnění celé matice byl 2 hodiny a 2 minuty.

Tabulka 5. Výsledky Ravenovy progresivní matice

	Průměrný čas	Výsledek	Nejdelší čas v týmu	Nejlepší výsledek v týmu	Čas nejlepšího výsledku
Olomouc	38min	40,3	2:02´	58	23´
Lipník nad Bečvou	24min	40,4	34´	48	34´

6 DISKUZE

Lipník je jen o rok starší, ale v této věkové kategorii to ukázalo významný rozdíl v somatických předpokladech a výkonnostní zdatnosti. Proto mně to vede k myšlence, zda by výsledky byly stejné, pokud by jsem hráčky Lipníku nad Bečvou podrobila tomuto projektu o rok dříve, nebo hráčky Olomouce o rok později, aby se věkový rozdíl vyrovnal.

Osobnostní Eysenckovy dotazníky taky ukazují zajímavé hodnoty. Vysoké hodnoty psychotocismu u obou družstev by se daly vysvětlit vysokou aktivitou hráček, touze po pohybu a dobrodružství, které je i přes jeden roční věkový rozdíl stále stejný. Ale vyšší hodnota neuroticismu u Olomouce by mohly značit charakterovou “nevyzrálou” týmu a touhou dělat se lepšími, než ve skutečnosti jsou. Tato myšlenka by zase mohla souviset s prostředím krajského města, větší konkurencí, snahou uspět a prosadit sebe nebo vlastní názor.

Tým z Olomouce získal velmi dobré parametry v dotazníku výkonové motivace, konkrétně ve škále anxiety podporující, která značí ctižádostivost, sebevědomí, houževnatost a odhodlanost dosáhnout cíle. Běžná populace se drží v rozmezí 4-6 ve škále Stenu, Olomouc dosáhl 6,1, což ukazuje větší sílu této položky.

Veškeré výsledky se potvrdily teď, o dva roky později. V obou týmech došlo ke změnám. V tomto roce 2013 obě družstva hrála soutěž krajského přeboru starších žákyň, kde je zaregistrováno celkem 10 týmů. Lipník přibral 3 nové posily, hráčky z Hranic na Moravě a usilovaly o postup do žákovské ligy, to se jim však nepodařilo a skončily na pátém místě. V Olomouckém týmu došlo k mnohem větším změnám, zůstalo jen pevné jádro 9 hráček z původních 27, ale přidalo se k nim dalších 11 nových. Takový úbytek hráček z obou původních testovaných týmů podporuje i myšlenku Válkové (2012), a to že procento úbytku sportovců mezi II. a III. motivační etapou je největší, právě kvůli vzrůstající náročnosti a zvyšování intenzity výkonu. Hráčky Olomouce v soutěži dopadly mnohem lépe než tým Lipníku nad Bečvou a z prvního místa postoupily do žákovské ligy. Po prostudování o které konkrétní hráčky se jednalo, jsem si našla zpětně jejich dotazníky výkonové motivace. Z těchto “devíti statečných“ měly tři hráčky anxiety podporující rovnu 9 (ve škále Stenu) a jedna dokonce 10 – možné maximum. A jedna z těchto devíti hráček s podporující anxiety 9 dosáhla i maximální hodnoty v motivaci výkonu, a to 10 Stenu. Zároveň však výkony ve fyzických testech těchto hráček byly spíše průměrné.

Je jasné, že efektivita výkonu družstva je přímo závislá na výkonech jednotlivých hráčů a vzájemné podpoře hráčů.

7 ZÁVĚRY

Na dané výzkumné otázky, které korespondovaly s hlavními cíli bakalářské práce, jsem získala následující odpovědi.

Otázka 1: Jaký tým má výhodu po somatické stránce družstva? Kolik měří nejvyšší hráčky týmů?

Odpověď 1: Somatickou výhodu má jednoznačně tým z Lipníku nad Bečvou. Průměrná výška hráček je o 9 cm vyšší, rozdíl mezi nejvyššími hráčkami je 16 cm. V tomto směru mají hráčky Lipníku nad Bečvou jasnou převahu a velkou výhodu v podkošových soubojích. Pivotmanka z Lipníku nad Bečvou bude mít jistě velký vliv na skóre zápasu.

Otázka 2: Který tým má vyšší výkonovou motivaci? A anxiotu brzdící?

Odpověď 2: Větší výkonovou motivaci má v průměru Lipník nad Bečvou, hodnota půl bodu neznámá velký rozdíl a stále se oba týmy pohybují v pásmu populační normy 4-6 bodů. Zajímavé je, že anxiota brzdící vyšla v průměrných hodnotách stejně a naopak anxiotu podporující má vyšší tým z Olomouce. Při nátlakových situacích je Olomouc jistě odolnější.

Otázka 3: Jaké jsou hodnoty emociální stability – lability hráček, získané prostřednictvím osobnostního dotazníku B-J.E.P.I.?

Odpověď 3: Oba týmy se vyznačují extroverzí. Vyšší emoční labilita je u Olomouckého týmu, s výsledkem 13,9 a číslo v L škále ukazuje také vyšší míru disimulace, tedy tendence ukazovat se v lepším světle. Lipník je po srovnání více stabilní, výsledek je o 5,2 nižší. Z toho vyplývá, že Olomouckých hráčky jsou ještě “nedozrálé“ a potřebují čas a prostor na to, aby se jim tyto hladiny vyrovnaly, je ale také možné, že tyto hodnoty jsou ovlivněny prostředím, ve kterém hráčky vyrůstají.

Otázka 4: Jaký je intelektový potenciál získaný prostřednictvím Ravenovy progresivní matice?

Odpověď 4: Výsledku v Ravenově progresivní matici dosáhli oba týmy v průměru stejný a to 40 bodů z maximálních 60. Pro zajímavost jsem vypsala i nejlepší výsledky hráčky z každého týmu, kdy hráčka z Olomouce dosáhla lepšího výsledku za kratší čas. Kuriozitou je čas 2 hodiny a 2 minuty, který potřebovala jedna hráčka Olomouce k vyplnění celé matice.

Otázka 5: Jaké jsou hodnoty testů fyzické zdatnosti a basketbalových dovedností?

Odpověď 5: V testu rychlostní vytrvalosti (“pyramida”) byly nejrychlejší hráčky obou týmů rychlostně téměř vyrovnané. Oproti tomu nejpomalejší hráčky měly až 10 sekundový

rozdíl. V testu rychlosti s driblingem byl jednoznačně rychlejší tým z Lipníku nad Bečvou. Po srovnání testů fyzické zdatnosti a basketbalových dovedností je zřejmé, že lepších výsledků dosahují hráčky z Lipníku nad Bečvou. Vynikají jak v silových, rychlostních i dovednostních disciplínách. Ale tým z Olomouce dosáhl průměrně lepšího výsledku ve cvičení hlubokého předklonu ve stoje, kde se prokázalo, že jsou hráčky flexibilnější. Je zřejmé, že s věkem přímo roste i zdatnost a zkušenosti hráček, tudíž Lipník nad Bečvou dominoval i testech basketbalových dovedností, kde bylo potřeba předvést zvládnutí základních basketbalových technik a jejich synchronizaci.

Otázka 6: Která oblast (somatická, zdatnosti, dovedností, intelektového potenciálu, výkonové motivace) je výrazně zastoupena u týmu výše postaveného v soutěži?

Odpověď 6: Tím, že jsou hráčky Lipníku nad Bečvou v průměru o rok starší, tak u nich jasně dominuje stránka somatická a stránka fyzické zdatnosti a dovednosti. Po stránkách intelektového potenciálu ani výkonové motivace nedosáhly výsledků tak rozdílných jako právě ve fyzických testech a testech speciálních basketbalových dovedností.

Přestože se jedná o malou „pilotní studii“ ze závěrů a předchozí diskuze vyplývá pro teorii přínos takový, že „holistický přístup“, přístup, kdy posuzují všechny oblasti osobnosti sportovce, je mnohem lepší než zaměřenost jen na výkonnostní úroveň sportovce. Je důležité porozumět všem složkám, které výkonnost a motivaci hráče ovlivňují a umět s nimi pracovat.

Přínosem pro praxi je že pouhý jeden rok v tomto věkovém období dělá velké rozdíly, ale je potřeba nechat sportovce vyžrát po stránce somatické, zdatnostní i dovednostní. Určitě by se vyplatilo srovnávat hráče stejného věku, protože věkové rozmezí dané soutěže je velké a stejně tak velké jsou i výkonnostní a dovednostní rozdíly mezi hráči. Psychický potenciál musí být kultivován a nepřeceňován v tomto období.

Problémy této práce jsou v nestejném počtu hráček v týmech a věkový rozdíl jednoho roku. Prakticko-organizační úskalí spočívali hlavně v doplňování testů s hráčkami, které na nějakém tréninku chyběly. Organizačně potom program tréninku sladit a vše stihnout, bylo náročnější.

Z práce jasně vyplývá, že pokud mají hráčky vyšší motivaci, zůstávají ve sportu i přes období nezdaru a nadále na sobě pracují. Také se potvrdilo, že dochází k velkému počtu odpadlíků, a to i talentovaných hráček, kteří nejsou dostatečně motivováni, aby prošli obdobím nezdaru a proher.

Tato práce by se dala jistě rozšířit, mohla by posloužit jako námět k navazující práci a zopakování celého projektu, s větším důrazem na vyvarování se úskalí, která tento projekt provázela. Určitě velká výhoda by byla v zapojení více hráček, více týmů, stejného věku z různých oblastí ČR. Sledovat vzrůstající hodnoty týmů, které se dostaly do vyšší soutěže a klesající hodnoty týmů, které ze své soutěže spadly do nižší. Co za změny tým provázely a co bylo pravděpodobným důvodem vzestupu nebo pádu.

Doufám, že tato práce poslouží jako vzor pro trenéry žákovských týmů a také jako zdroj motivace k tomu, aby se snažili poznat celkovou osobnost každého ze svěřenců a nezaměřovali se slepě jen na jejich zdatnost a umění na hřišti.

8 SOUHRN

Práce vznikla na základě problému, kdy se trenéři slepě orientují jen na výkonnost sportovce a opomíjejí další složky jeho osobnosti. Proto jsem se snažila přiblížit holistický přístup, posouzení všech složek osobnosti hráče.

Cílem této práce bylo zjištění míry výkonové motivace hráček mladšího školního věku v basketbalu a potvrzení že tým, který pravidelně vyhrává, má motivaci vyšší než prohrávající tým. Dále došlo ke komparaci veškerých dosažených výsledků a vyvození závěrů.

Projekt je kvantitativního charakteru s komparativní částí, kde jsem výsledky vyhodnotila a srovnávala. Data byla vyhodnocena deskriptivní statistikou.

Participanty bylo 27 hráček z basketbalového týmu z Olomouce a 13 z Lipníku nad Bečvou, jejich zveřejněné výsledky jsou anonymní.

Vyšší výkonová motivace byla skutečně u hráček vyhrávajícího týmu Lipníku nad Bečvou prokázána, stejně tak i další somatické parametry a dominance po stránce fyzické zdatnosti a dovednosti hráček. Dosažené výsledky Olomouckého týmu naznačovaly, že se blíží období úspěchu. Což se také stalo. Jen bylo třeba dát hráčkám čas a dále je podporovat v tvrdé práci.

Tato práce je také důkazem, že holistický přístup trenéra ke svým svěřencům je daleko objektivnější než zaměřenost na jednu stránku jejich osobnosti.

9 SUMMARY

The thesis was based on the problem when trainers blindly focus only on the achievement of athletes and neglect other components of their personality. That's why I've decided for "the holistic approach", which assess all of components of personality.

The aim of this study was to determine the need for achievement of players prepubescent age in basketball and confirm the team that wins regularly, has more motivation than the losing team. There was also a comparison of all the results and draw conclusions.

The project is a comparative quantitative nature of the parts where I was evaluated and compared the results. Data were evaluated by descriptive statistic.

The participants were 27 players from basketball team from Olomouc and 13 from Lipník nad Bečvou, their published results are anonymous.

Higher achievement motivation was actually demonstrated at the players of winning team Lipník nad Bečvou. As well as other somatic parameters and dominance on the physical fitness and skills of players. The results of Olomouc team suggested the bright future and upcoming success. That is what actually happened. The only necessary thing was to give enough time to younger player and encourage them in their hard work.

This work also demonstrates that a holistic approach of coach to his charges is more objective than focused on one aspect of their personality.

10 REFERENČNÍ SEZNAM

- Atkinson, R. L., Atkinson, R. C., Smith, E. E., & Bem, D. J. (1995). *Psychologie*. Praha: Victoria publishing.
- Center, D., & Kemp, D. (2003). *Temperament and personality as potential factors in the development of conduct disorders*. *Education & Treatment of Children*, 26, 75.
- Eysenck, H. J. (1994). *B – J.E.P.I. osobnostný dotazník pre deti, príručka*. Bratislava: Psychodiagnostika, spol. s.r.o.
- Fontana, D. (1997). *Psychologie ve školní praxi*. Praha: Portál.
- Hošek, V. (1985). *Motivace sportovního tréninku*. Praha: Olympia.
- Kohoutek, R., (2009). *Poznávání psychiky a osobnosti*. Retrieved 8. 8. 2013 from the World Wide Web: <http://rudolfkohoutek.blog.cz/0911/zakladni-metody-poznavani-psychiky-a-osobnosti>.
- Langmeier, J., & Krejčířová, D. (1998). *Vývojová psychologie*. Praha: Grada Publishing.
- Mazal, F. (1990). *Sportovní příprava. Pohybové hry dětí I*. Olomouc: Rektorát Univerzity Palackého.
- Měkota, K., Kolář, R. a kol. (1996). *UNIFITtest (6-60): manuál pro hodnocení základní motorické výkonnosti a vybraných charakteristik tělesné stavby mládeže a dospělých v České Republice*. Praha: Pedagogická fakulta Ostravské univerzity.
- Miková, Š., & Stang, J. (2010). *Typologie osobnosti u dětí*. Praha: Portál.
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. (2004). *Zákon o pedagogických pracovnících*. Retrieved 26. 7. 2013 from the World Wide Web: <http://www.msmt.cz/dokumenty/aktualni-zneni-zakona-o-pedagogickych-pracovnicich-k-1-zari>
- Nakonečný, M. (2009). *Psychologie osobnosti*. Praha: Academia.
- Nakonečný, M. (1998). *Základy psychologie*. Praha: Academia.

- Pardel, T., Maršálová, L., & Hrabovská, A. (1992). *Dotazník motivace výkonu*. Bratislava: Psychodiagnostika.
- Perič, T. (2008). *Sportovní příprava dětí*. Praha: Grada Publishing.
- Praus, P. (2008). Časopis Mensa ČR: *Intelligence a její měření*. Retrieved 4. 8. 2013 from the World Wide Web: http://casopis.mensa.cz/veda/intelligence_a_jeji_mereni.html.
- Raven, J. C. (1977). *Ravenovy standardní progresivní matice: testovací sešit*. Bratislava: Psychodiagnostické a didaktické testy.
- Ryba, J. (1998). *Základy psychologie tělesné výchovy a sportu*. Hradec Králové: Gaudeamus.
- Slepička, P., Hošek, V., & Hátlová, B. (2009). *Psychologie sportu*. 2nd ed.) Praha: Karolinum.
- Smékal, V. (2002). *Pozvání do psychologie osobnosti: člověk v zrcadle vědomí a jednání*. Brno: Barrister and Principal.
- Svoboda, M., Krejčířová, D., & Vágnerová, M. (2001). *Psychodiagnostika dětí a dospívajících*. Praha: Portál.
- Vágnerová, M. (2004). *Základy psychologie*. Praha: Karolinum.
- Válková, H. (2012). *Psychologické aspekty pohybových aktivit, tělesné výchovy a sportu (vybraná témata)*. Retrieved 8. 8. 2013 from the E-learning text: http://www.pfyziol_mysl.upol.cz/.
- Velenský, M., & Karger, J. (1999). *Basketbal: herní trénink, kondiční trénink, technika, taktika*. Praha: Grada.
- Pravidla basketbalu 2010 Oficiální výklad*. (2010). Puerto Rico: FIBA Central Board.
- Weinberg, R. S., & Gould, D. (2003). *Foundations of sport and exercise psychology*. Champaign: Human Kinetics.

11 PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Ukázková verze dotazníku motivace výkonu (DMV)

I-191/čes.
IZ

D - M - V

KÓD	Věk:
	Pohlaví:
Bydliště:	
Škola (povolání): BASKET	

	MV	AB	AP
Hrubý skór			
T skór			
Sten			

Na následujících stránkách najdete určitý počet výroků, které se mohou na Vás vztahovat. Posuďte, do jaké míry jsou pro Vás charakteristické. Když nebudete se všemi výroky souhlasit a ani je úplně zamítat, máte k dispozici šest možností, které sahají od úplného zamítnutí (1) k úplnému souhlasu (6). Zakroužkujte to číslo, které podle uvedené stupnice nejlépe vystihuje Váš názor:

1	2	3	4	5	6
vůbec pro mne neplatí	málokdy pro mne platí	někdy pro mne platí	často pro mne platí	převážně pro mne platí	zcela pro mne platí

Příklad: Když například platí, že převážně pokládáte za příjemné dívat se dlouho na televizi zakroužkujte číslo 5 takto:

Považuji za příjemné dívat se dlouho na televizi	1	2	3	4	5	6
--	---	---	---	---	---	---

Neuvažujte dlouho o jednotlivých výrocích. Pracujte plynule a nic nevynechejte!

© Psychodiagnostické a didaktické testy, n.p., Bratislava

T-21/čes.
TZ

B - J. E. P. I.

Jméno a příjmení: Dnešní datum:

Datum narození: Třída:

Škola:

P E N L

Navod:

Předkládáme ti několik otázek týkajících se Tvého chování, toho, jak se cítíš a co děláš. Každá otázka má dvě možnosti pro odpověď: ANO nebo NE. Přečti si pozorně každou otázku a rozhodni se, zda s ní souhlasíš nebo nesouhlasíš. V případě, že souhlasíš, zakroužkuj ANO. Jestliže nesouhlasíš, zakroužkuj NE.

Nezdržuj se příliš dlouho u jednotlivých otázek a nezapomeň, že máš odpovědět na každou otázku.

1. Odpovíš obyčejně pohotově, když s tebou někdo mluví? ano ne
2. Cítíš se často velmi nepříjemně bez zjevné příčiny? ano ne
3. Máš radost, když se ti podaří někoho zasměšnit? ano ne
4. Porušil jsi už někdy školní řád? ano ne
5. Máš mnoho různých zájmů a zálib? ano ne
6. Jsi někdy tak neklidný, že neposedíš na jednom místě? ano ne
7. Baví tě dělat si z jiných lidí legraci? ano ne
8. Řekl si už někdy o někom něco nepěkného nebo hanlivého? ano ne

© Psychodiagnostické a didaktické testy, n.p., Bratislava, 1980

Příloha č. 3: Ukázková verze testu Ravenovy progresivní matice

RAVEN

Příjmení a jméno

datum zkoušky

datum narození

	A	B	C	D	E
1		1	1	1	1
2		2	2	2	2
3		3	3	3	3
4		4	4	4	4
5		5	5	5	5
6		6	6	6	6
7		7	7	7	7
8		8	8	8	8
9		9	9	9	9
10		10	10	10	10
11		11	11	11	11
12		12	12	12	12

začal

končil

čas

suma

výsledek

A					
B					
C					
D					
E					

poznámky

Príloha č. 4 Tabuľka somatických měření a výsledků motorických testů - Olomouc

Hráčka	Test věk	Výška	Váha	Pyramida	Hod	Skok	Sed-leh	Lavička	Předklon	Výdrž	Klíky
	let	/cm/	/kg/	/s/	/m/	/cm/	/Σ/	/Σ/	/cm/	/s/	/Σ/
1	9	142	32	39,3	3,7	143	16	14	-10	0	4
2	9	128	25	35,72	3,5	135	17	17	2	11	25
3	9	134	33	32,92	3,75	150	33	21	9	5	16
4	9	141	33	48,1	3,5	134	/	7	/	/	/
5	9,5	142	35	41,75	3,25	138	27	19	10	5	15
6	9	144	40	41,21	4	150	24	25	1,5	20	/
7	9,5	136	42	45,05	3,9	150	29	18	6	8	/
8	9,5	136	34	34,66	3,5	130	27	22	2,5	6	7
9	9	141	37	38,87	3,55	142	21	18	7	0	24
10	9	131	29	39,18	3,25	127	23	23	12	8	30
11	9	138	26	37,77	3,5	124	9	16	2,5	0	8
12	9	145	34	32,92	4,5	164	35	24	6	11	29
13	9,5	137	38	33,77	3,7	148	20	22	9	25	24
14	9,5	139	33	34,69	3,6	180	22	22	9	17	25
15	9,5	149	39	33,3	4	168	9	22	7	22	23
16	9	144	41	38,22	3,5	118	23	12	3	0	9
17	9,5	133	25	39,43	3	114	21	18	9	0	4
18	9	142	28	36,21	4,45	162	31	22	4,5	2	/
19	8,5	141	30	36,56	4	166	8	20	0	0	8
20	9	135	28	33,24	3	147	26	24	2,5	6	29
21	8,5	136	30	36,27	3,6	134	20	21	5	8	28
22	7,5	143	33	44,55	3,8	120	15	13	4	2	4
23	10	144	40	41,63	3,65	125	28	16	-2	0	2
Průměrné hodnoty	9,1	139,2	33,3	38,1	3,7	142,1	22,0	19,0	4,5	7,1	16,5

Příloha č. 5. Tabulka výsledků speciálních basketbalových testů - Olomouc

Hráčka	Slalom (30s)	Trestné body	Shuttle shot (30 s)	Dvojtakt (30s)
	/s/	Σ	Σ	Σ
1	28,63	0	0	0
2	30,26	0	0	0
3	30,03	0	0	0
4	34,5	0	0	0
5	37,13	0	0	0
6	30,01	1	0	1
7	35,51	0	0	0
8	33,38	0	0	0
9	29,35	0	0	1
10	25,31	4	0	0
11	25,32	0	0	0
12	27,56	3	1	2
13	43,56	0	0	0
14	23,32	4	0	1
15	24,69	1	0	1
16	25,94	3	1	0
17	25,91	1	0	3
18	30,78	0	0	0
19	42,92	0	0	0
20	39,41	0	0	0
21	31,09	0	0	0
22	25,91	1	0	0
23	32,18	0	0	0
24	35,24	0	0	0
Průměrné hodnoty	30,99	1	0	0

Příloha č. 6. Výsledky písemných dotazníků - Olomouc

Hráčka	Test věk		Raven				B - J.E.P.I.				DMV							
	Roky	Mín.	Čas	Body			Body			MV			AB			AP		
				P	E	N	L	Hrubý skóre	T skóre	Sten	Hrubý skóre	T skóre	Sten	Hrubý skóre	T skóre	Sten		
1	9	32	30	2	10	20	9	68	32	2	48	36	3	21	44	4		
2	9	28	38	0	15	7	14	86	42	4	35	29	1	24	47	5		
3	9	41	55	7	10	16	7	84	42	4	38	29	1	23	47	5		
4	9	57	39	5	13	16	7	62	28	1	72	58	7	17	39	3		
5	9,5	64	48	1	15	10	12	100	53	6	99	74	10	41	67	9		
6	9,5	20	50	1	11	12	14	95	49	5	71	58	7	42	67	9		
7	9	35	40	1	17	15	12	109	59	7	91	74	10	42	67	9		
8	9,5	21	19	1	11	13	10	98	53	6	69	58	7	26	51	6		
9	9,5	25	40	3	13	12	13	74	36	3	39	33	2	30	55	7		
10	9	20	44	2	19	14	14	105	56	7	34	29	1	47	71	10		
11	9	44	47	3	13	12	14	59	28	1	26	21	1	21	44	4		
12	9	28	33	1	17	12	16	73	36	3	25	21	1	32	58	7		
13	9	51	44	0	16	12	10	65	30	2	53	43	4	23	47	5		
14	9,5	57	42	3	18	14	8	80	38	3	77	61	8	20	44	4		
15	9,5	21	33	0	20	15	14	124	71	10	37	29	1	45	68	9		
16	9	18	37	4	4	15	15	112	59	7	57	47	5	24	47	5		
17	9	36	44	10	14	16	9	64	30	2	51	43	4	21	44	4		
18	9,5	59	41	5	12	14	14	118	67	9	67	54	6	35	61	8		
19	9,5	19	41	7	13	15	8	78	38	3	51	43	4	22	44	4		
20	9	122	42	4	19	13	8	90	45	5	56	47	5	39	64	8		
21	8,5	20	29	4	15	18	16	78	38	3	46	36	3	27	51	6		
22	9	46	44	5	11	12	7	81	38	3	56	47	5	23	47	5		
23	8,5	35	40	3	11	14	15	88	45	5	55	47	5	34	58	7		
24	7,5	47	37	2	15	9	16	112	59	7	66	54	6	25	47	5		
25	7,5	20	36	4	14	18	13	66	30	2	62	51	6	31	55	7		
26	10	23	58	1	16	13	7	100	53	6	84	69	9	15	34	2		
27	10	32	37	2	13	17	14	107	56	7	47	36	3	35	61	8		
Průměrné hodnoty	9,1	38	40,3	3,0	13,9	13,9	11,7	88		4,6	56		4,6	29,1		6,1		

Priloha č. 7. Tabulka somatických měření a výsledků motorických testů - Lipník nad Bečvou

Hráčka	Test věk		Výška /cm/	Váha /kg/	Pyramida /s/	Hod /m/	Skok /cm/	Sed leh /Σ/	Lavička /Σ/	Předklon /cm/	Výdrž /s/	Klíky /Σ/
	Roky											
1	11		160	48	36,23	5,65	149	27	26	4	1,2	24
2	11		158	45	33,79	5,3	170	36	23	5	23,16	29
3	10,5		154	37	32,18	4,73	163	35	26	7	6,54	23
4	9,5		136	28	34,57	3,71	167	37	28	8	19,35	24
5	10,5		138	34	36,18	4,03	154	33	26	3	11,58	24
6	9		146	39	36,24	3,88	141	32	26	1	5,62	13
7	10		142	29	33,8	4,4	166	27	29	-4	5,56	25
8	11		137	27	35,74	3,25	164	28	18	2	8,52	5
9	11		139	33	35,01	3,75	163	39	26	1	10,01	30
10	10,5		150	40	35,01	4,12	155	43	23	4	2,86	7
11	10		141	33	35,09	3,7	144	29	29	9	4,52	18
12	11		165	53	34,2	5,43	168	32	28	3,5	8,36	20
13	10		146	36	33,59	3,83	170	33	18	1	7,08	24
Průměrné hodnoty	10,4		147,1	37,1	34,7	4,3	159,5	33,2	25,1	3,4	8,8	20,5

Příloha č. 8. Tabulka výsledků speciálních basketbalových testů - Lipník nad Bečvou

Hráčka	Stalom	Trestné hody	Shuttle shot (30 s)	Dvojtakt (30 s)
	/s/	/Σ/	/Σ/	/Σ/
1	21,5	7	5	6
2	19,66	6	5	6
3	19,56	6	7	5
4	21,16	4	6	2
5	22,62	2	10	4
6	24,69	5	2	5
7	21,09	9	5	7
8	24,3	2	0	2
9	24,69	0	5	4
10	24,46	4	0	3
11	20,04	7	8	6
12	21,29	3	2	2
13	22,81	1	5	2
Průměrné hodnoty	22,14	4	5	4

Priloha č. 9. Výsledky písemných dotazníků - Lipník nad Bečvou

Hráčka	Test věk Roky	RAVEN		B - J.E.P.I.					DMV							
		Čas	Body	P	E	N	L	MV			AB			AP		
								Hrubý skór	T skór	Sten	Hrubý skór	T skór	Sten	Hrubý skór	T skór	Sten
1	11	14	36	3	12	9	10	76	36	3	41	33	2	22	44	4
2	11	22	34	1	9	5	5	84	42	4	47	36	3	21	44	4
3	10,5	27	43	3	13	6	12	91	45	5	64	54	6	19	39	3
4	9,5	22	40	2	10	11	14	103	56	7	66	54	6	27	51	6
5	10,5	31	40	4	14	12	8	110	59	7	39	33	2	36	61	8
6	9	25	39	2	17	4	9	110	59	7	55	47	5	36	61	8
7	10	23	38	3	16	9	7	89	45	5	87	69	9	19	39	3
8	11	25	38	4	13	10	8	123	71	10	49	43	4	21	44	4
9	11	15	40	1	13	4	9	86	42	4	59	51	6	19	39	3
10	10,5	28	47	9	18	15	1	79	38	3	68	54	6	28	51	6
11	10	34	48	0	13	2	9	86	42	4	56	47	5	24	47	5
12	11	20	38	2	10	8	11	86	42	4	51	43	4	37	61	8
13	10	20	44	3	14	18	11	77	36	3	46	36	3	12	28	1
Průměrné hodnoty	10,4	24	40,4	2,8	13,2	8,7	8,8	92,3		5,1	56,0		4,7	24,7		4,8